

ÖĞRETEN İNGRAFİK DERS NOTLARI

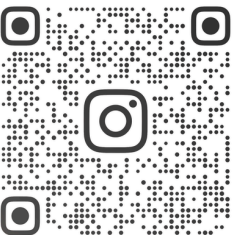

Birey ve Toplum

ÖĞRENME ALANI-1

**Toplumsal
Sorunlara Çözüm
Önerilerimiz**

SOSYALKAMPUSS

Mustafa PETEK

ÇANTA
YAYINCILIK A.Ş.

Toplumsal
Sorun

TOPLUMSAL SORUNLAR

- Dünya ölçeğinde etkili olan Dünya'mızı ve tüm insanları doğrudan ya da dolaylı olarak etkileyen sorunlar **toplumsal sorun** olarak adlandırılır.
- Toplumsal sorunlar hepimizi etkileyen, çözülmesi gereken problemlerdir.
- Dünya nüfusu her geçen yıl hızla çoğalmakta ve bu durum, tüketim alışkanlıklarının kontrolsüz şekilde artmasına yol açmaktadır.

UNUTMAYALIM

Günümüzde hızlı nüfus artışı ve kentleşme, teknolojik gelişmeler, savaşlar gibi etkenler toplumsal sorunların çeşitlenmesine neden olmuştur.

Toplumsal Sorunlardan Bazıları Şunlardır.

Afetler

Çevre sorunları

Salgın hastalıklar

Küresel ısınma

Su krizi

Göç sorunu

Gıda israfı

Kuraklık ve çölleşme

Açlık ve yoksulluk

ŞURUP BİLGİ

- ✓ Toplumsal sorunlar tüm insanlığı etkiler.
- ✓ Bu sorunların çözümü, bireylerden devletlere kadar herkesin sorumluluğundadır.
- ✓ Sorumlu tüketim, çevreyi koruma, yardımlaşma ve bilinçli davranışlar toplumsal sorunların azalmasına katkı sağlar.

Afetler

AFETLER

- Afetler; **doğa olayları** veya **insan hataları** sonucu meydana gelen, **can ve mal kaybına yol açan büyük olaylardır**. Afetler aniden olabilir ve hayatımızı olumsuz etkiler.
- Dünya genelinde en sık gerçekleşen ve çok fazla zarara neden olan afetler: **deprem, kasırga, sel, toprak kayması (heyelan), orman yangını ve çığdır**.

Başlıca Afet Türleri

Deprem

Yer kabuğundaki hareketler sonucu meydana gelir.

Kasırga

Şiddetli rüzgârlarla meydana gelir.

Sel

Aşırı yağışlar sonucu meydana gelir.

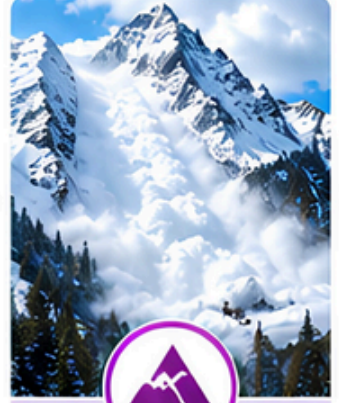
Toprak Kayması (Heyelan)

Eğimli arazilerde toprağın kaymasıyla meydana gelir.

Orman Yangını

Doğal veya insan kaynaklı nedenlerle çıkar.

Çığ

Yoğun kar kütlelerinin hareket etmesiyle meydana gelir.

ÇÖZÜM ÖNERİM VAR

- ✓ Afet **öncesinde, sırasında ve sonrasında** neler yapmamız gerektiğini öğrenmeliyiz.
- ✓ Afetler için **erken uyarı sistemlerinin** kurulması can kayıplarını azaltır.
- ✓ Ailece **afet planı** yapmalı ve **afet çantası** hazırlamalıyız.
- ✓ **Afetzedelere yardım eli** uzatmalı, onlarla dayanışma içinde olmalıyız.

UNUTMAYALIM

- Afetlere karşı bilinçli ve hazırlıklı olmak, can ve mal kayıplarını azaltır ve daha güvenli bir toplum oluşturmamıza katkı sağlar.

Çevre Sorunları

ÇEVRE SORUNLARI

- **Çevre kirliliği:** İnsan etkisi veya doğa kaynaklı olaylar sebebiyle hava, su, toprak ve ekosistemin zarar görüp doğal dengenin bozulmasıdır.

Örnek: İstanbul, Ankara ve Bursa gibi illerimizde sanayi faaliyetleri nedeniyle yoğun hava kirliliğinin yaşanması.

Çevre Kirliliği Türleri

Hava Kirliliği

- Fabrika bacalarından çıkan dumanlar,
- Araç egzozları,
- Isınma amaçlı yakılan yakıtlar havayı kirletir.

Su Kirliliği

- Sanayi atıkları,
- Evsel atıklar,
- Tarım ilaçları ve gübreler suları kirletir.
- Kirli sular içme suyu kaynaklarını kirletebilir, deniz ve akarsu canlılarını zehirleyebilir.

Toprak Kirliliği

- Çöpler,
- Sanayi atıkları,
- Kimyasal maddeler toprağı kirletir.
- Kirli toprak bitki yetişmesini zorlaştırabilir ve toprağın verimini düşürebilir.

ÇÖZÜM ÖNERİM VAR

- ✓ Kâğıt, plastik, cam, metal gibi atıkları **geri dönüşüme** kazandırmalıyız.

- ✓ Özel araçlar yerine **toplu taşıma araçlarını** veya **bisikleti** tercih etmeliyiz.

- ✓ Elektrik, su, doğal gaz gibi enerji kaynaklarını **tasarruflu** kullanmalıyız.

- ✓ Çevremizi temiz tutmalı, çöpleri çöp kutularına atmamız.

UNUTMAYALIM

Çevre kirliliği; doğayı, insan sağlığını, diğer canlıları ve gelecek nesillerin yaşamını olumsuz etkiler. **Temiz ve sağlıklı bir çevre, hepimizin sorumluluğudur.**

Salgın Hastalıklar

SALGIN HASTALIKLAR

- **Salgın hastalıklar**, bulaşıcı hastalıkların bir bölgede veya ülkede beklenenden çok daha fazla sayıda kişiye hızla yayılmasıdır.
- **Mikroplar (virüsler, bakteriler)** yoluyla insandan insana bulaşan hastalıklardır. Grip, kızamık, verem, COVID-19 gibi birçok bulaşıcı hastalık vardır.
- Hızlı nüfus artışı, şehirleşme, hijyen kurallarına uyulmaması, kalabalık yaşam alanları, küresel ulaşım (seyahatler), yetersiz sağlık hizmetleri salgınların yayılmasını kolaylaştırır.

Bazı Bulaşıcı Hastalıklar

Grip

Kızamık

Verem

COVID-19

Salgınlara Yayılmasını Kolaylaştıran Faktörler

Hızlı nüfus artışı ve şehirleşme

Hijyen kurallarına uyulmaması

Kalabalık yaşam alanları

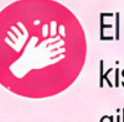
Küresel ulaşım (seyahatler)

Yetersiz sağlık hizmetleri

ÇÖZÜM ÖNERİM VAR

El yıkama, maske kullanma, kişisel temizliğe dikkat etme gibi hijyen kurallarına uymalıyız.

Salgın dönemlerinde yetkililerin uyarılarını dikkate almalı, gerekli önlemleri almalıyız.

Hasta olan kişilerle yakın temastan kaçınmalıyız.

Salgınlarla mücadelede toplum olarak dayanışma içinde olmalıyız.

UNUTMAYALIM

Salgın hastalıklardan korunmak, bireysel sorumluluklarımızın yanında toplum sağlığını da korumamıza yardımcı olur.

Göç Sorunu

GÖÇ SORUNU

- İnsanların çeşitli nedenlerle yaşadıkları yerden ayrılarak farklı bir yere kalıcı veya geçici süreyle yerleşmelerine **göç** denir.
- Dünyada yaşanan savaşlar, doğal felaketler, hızlı nüfus artışı, iş bulma zorluğu ve salgın hastalıklar gibi çeşitli sorunlar göçü tetiklemektedir.
- Suriye, Afganistan, Sudan gibi ülkelerde ise iç savaşlar kitlesel göç dalgalarına yol açmaktadır.

DAHA GÜVENLİ
BİR YAŞAM
EĞİTİM
İŞ İMKÂN LARI
HUZUR

Göçe Neden Olan Başlıca Faktörler

Savaşlar

Ülkelerdeki savaşlar ve çatışmalar insanları göçe zorlar.

Doğal felaketler

Deprem, sel, yangın gibi afetler yaşam alanlarını kullanılamaz hâle getirebilir.

Hızlı nüfus artışı

Nüfusun hızlı artması iş, eğitim ve yaşam alanlarında yetersizlik oluşturabilir.

İş bulma zorluğu

İş imkânlarının yetersiz olması insanları farklı bölgelere veya ülkelere göç etmeye yönlendirir.

Salgın hastalıklar

Salgınlar, insanların daha güvenli bölgelere göç etmesine neden olabilir.

Kitlesel Göç Örnekleri

Suriye

İç savaş nedeniyle milyonlarca insan evini terk etmiştir.

Afganistan

Uzun süren çatışmalar büyük göç dalgalarına yol açmıştır.

Sudan

İç savaşlar nedeniyle çok sayıda insan farklı ülkelere göç etmiştir.

ÇÖZÜM ÖNERİM VAR

- ✓ Savaşlar, çatışmalar, yoksulluk, eşitsizlikler, iklim değişikliği ve insan hakları ihlalleri gibi sorunlara yönelik uluslararası düzeyde ortak çözümler üretilmelidir.
- ✓ Göçe sebep olan tüm olumsuz etkenler ortadan kaldırılmalıdır.
- ✓ Uluslararası iş birliğini güçlendirmek ve göçmen haklarını korumak gerekmektedir.

ŞURUP BİLGİ

Türkiye'de geçen yıl, iller arasında **3 milyon 450 bin 953** kişinin göç ettiği belirlendi.

Göçün başlıca nedenleri arasında daha iyi yaşam koşulları, eğitim, doğa kaynaklı afetler, acil durumlar ve iş bulma gibi faktörler öne çıktı.

Vakıflar

VAKIFLAR

- **Vakıf:** Bireylerin yardımlaşma amacıyla sahip oldukları servet veya gelirin bir kısmını gönüllü olarak kamu yararına harcaması gayesiyle ortaya çıkmıştır.
- Ecdadımız, kendi kişisel imkânlarıyla ve hiçbir menfaat beklemeden binlerce vakıf kurmuştur.
- Atalarımız vakıflar aracılığıyla toplumsal sorunları çözmeye, ihtiyacı olan insanlara yardım etmeye koşmuştur.

Vakıfların Faaliyet Alanları

Aşevi

İhtiyaç sahiplerine yemek yardımı yapmışlardır.

Medrese

Eğitim hizmetleri sunmuşlardır.

Çeşme

Halkın su ihtiyacını karşılamışlardır.

Darüşşifa (Hastane)

Sağlık hizmetleri sunmuşlardır.

Köprü

Ulaşımı kolaylaştıran yapılar inşa etmişlerdir.

Vakıfların Toplumsal Hayata Etkileri

Birlik ve beraberliği güçlendirmişlerdir.

Devlet-toplum kaynaşmasını sağlamışlardır.

İhtiyaç sahiplerine yardım etmişlerdir.

Toplumsal sorunlara çözüm üretmişlerdir.

UNUTMAYALIM

- ✓ Vakıflar, toplumun dayanışma ve yardımlaşma kültürünü güçlendirmiştir.
- ✓ Vakıf anlayışı, insanlara yalnızca maddi değil, sosyal ve kültürel destek de sağlamıştır.
- ✓ Günümüzde de vakıf anlayışı, toplumsal sorunların çözümünde önemli bir rol oynamaktadır.

Vakıflar, geçmişten günümüze uzanan bir yardımlaşma ve dayanışma geleneğimizdir.

SOSYAL BİLGİLER (YENİ MÜFREDAT)

6. SINIF

SOSYALKAMPUSS

CAOTA[®]
YAYINCILIK A.Ş.